

ADVIES

GROTE PROJECTEN

AANVRAAG: Een Eyecatcher Voor De Pont

NR: BGR2016-114

AANVRAGER: Stg. Kobra

BIJEENKOMST ADVIESCOMMISSIE: 23 januari 2017

BEGROTING: € 700.000,-

DATUM ADVIES: 6 februari 2017

GEVRAAGDE BIJDRAGE: € 210.000,-

1. ALGEMEEN

De Pont in Tilburg is al 25 jaar een vaste waarde in het Brabantse culturele veld en viert dit jubileum in 2017. Vanaf 2016 heeft De Pont een nieuw voorterrein en is het museum uitgebreid met een nieuwe vleugel (alles net als de oorspronkelijke verbouwing onder architectuur van Mels Crouwel). Een bijzonder kunstwerk, een iconisch landmark of 'eyecatcher', moet het geheel afmaken. Een groep Tilburgse ondernemers verenigd in Stg. Kobra heeft het initiatief genomen de realisatie daarvan als jubileumgeschenk mogelijk te maken. Kunstenaar Anish Kapoor, met wie het museum een jarenlange relatie heeft, is bereid hier aan mee te werken. Voor de pitch verschijnen de voorzitter van Stg. Kobra, Peter Noordanus (voorzitter van Kobra) en Jan Gevers (directeur Van Spaendonck Groep, een van de bedrijven die een bijdrage verlenen). Het gesprek met de commissie gaat onder andere over de aanleiding van het jubileum cadeau, positionering en afmeting van het beeld op het voorplein van De Pont en het belang van de marketing rondom dit project.

2. OPMERKINGEN BIJ CRITERIA

2.1 VERPLICHT

a. Het project is van hoge culturele kwaliteit, tot uitdrukking komend in oorspronkelijkheid, zeggingskracht en vakmanschap (score: zeer goed)

De adviescommissie onderschrijft de kwaliteit en het vakmanschap van Anish Kapoor. Hij behoort tot de internationale top van beeldend kunstenaars. Zijn werk heeft -of het nu om kleiner werk gaat zoals al jaren in De Pont tentoongesteld of grote landmarks zoals in Chicago en Londen- grote zeggingskracht.

Anish Kapoor zal voor De Pont een nieuw, origineel werk maken en ontwerpt dit beeld specifiek voor de plaats in de openbare ruimte (voorterrein museum) die het krijgt.

In de pitch kan de projecthouder nog geen schetsontwerp laten zien maar de commissie heeft op basis van de trackrecords van zowel Kapoor als De Pont vertrouwen in de uiteindelijk uitzonderlijke kwaliteit en impact van het beeld en kan hierop haar oordeel baseren. Het gegeven dat Hendrik Driessen, directeur van De Pont die een jarenlange relatie met de kunstenaar heeft opgebouwd, als gesprekspartner voor Kapoor fungeert bij deze opdracht, geeft extra vertrouwen in een kwalitatief zeer goed eindresultaat.

b. Het project versterkt het cultuursysteem van de provincie Noord-Brabant op duurzame wijze (score: goed)

De impact van een kunstwerk op deze wijze (geplaatst in de openbare ruimte) en van deze kwaliteit (Kapoor is een toonaangevend kunstenaar die spraakmakende projecten van over de hele wereld op zijn naam heeft staan) zal volgens de commissie dusdanig groot zijn, dat De Pont zich opnieuw profileert en steviger verankert binnen de Brabantse culturele infrastructuur. De onthulling van het beeld en de jubileumtentoonstelling dienen dan samen wel dragers te zijn voor een goed marketingplan. Een goed doordachte en uitgevoerde campagne zal

cruciaal zijn. De commissie verwacht op basis van de toelichting in het vraaggesprek, het ingediende marketingplan en de daarbij betrokken partijen dat de projecthouder hierin kan slagen. Ook de afdeling Citymarketing van de gemeente Tilburg werkt mee door het beeld als een icoon van de stad te positioneren. De commissie adviseert het bestuur van Brabant C om aan te haken bij de communicatie-activiteiten uit het marketingplan. In onderlinge afstemming kan dan optimaal resultaat op dit punt worden bereikt.

De Pont – en het nieuwe beeld straks- maakt met TextielMuseum en Draaiend Huis deel uit van het Tilburgse 'museumkwartier' en de door de gemeente geïnitieerde 'kunstlus'. Dit maakt verbinding met de stad/Spoorzone nog nadrukkelijker en versterkt de kracht van het museumkwartier. De commissie is van mening dat de projecthouder dit momentum om bij te dragen aan de uitstraling van Tilburg naar heel Brabant, goed benut.

c. Het project is ten minste van nationale betekenis (score: goed)

Museum De Pont, dat eigenaar van het beeld wordt, is in haar 25 jarig bestaan als particulier museum tot op bestuursniveau verweven in de nationale museale wereld; ze heeft nationaal en internationaal een aanzienlijk netwerk wat volgens de commissie goed benut kan worden bij de marketing van het Kapoor beeld.

De blikvanger die het beeld moet worden zal betekenisversterkend werken en kan – ingebed in het ontwerp van het voorplein van De Pont met de follies van Mels Crowel aan de straatzijde- in de ogen van de commissie impact hebben tot ver buiten Brabant. Dit oordeel wordt gedragen door het vertrouwen van de adviescommissie in de zonder twijfel minstens nationale allure die het beeld in zijn intrinsieke artistieke waarde zal hebben.

Dat de gemeente Tilburg bezig is gemeentelijk beleid voor Cultuur in het Publieke Domein (CuPuDo-beleid) te ontwikkelen, werkt hierbij versterkend. Tilburg leent zich als stad minder voor traditionele profilering en richt zich daarom onder andere op spraakmakende moderne kunstwerken, net als bijvoorbeeld Rotterdam.

De commissie spreekt de hoop uit dat voor de gemeente Tilburg dit initiatief (mede) een impuls is om (in het kader van het CuPuDo beleid) kunst-tours door de stad aan te bieden zodat de kunst in de openbare ruimte meer beleefbaar wordt. Dit ligt buiten bereik van de aanvrager, maar gezien het commitment van de gemeente aan het initiatief, ziet de commissie een goede basis voor dergelijke activiteit.

d. In het project is sprake van ondernemerschap (score: goed)

De commissie is verheugd dat dit project een initiatief vanuit het bedrijfsleven is om partnerschap met het Brabant C Fonds aan te gaan.

Dat deze brede steun vanuit het bedrijfsleven (verenigd in Stg. Kobra) voortkomt uit de overtuiging dat kunst en cultuur van groot belang zijn voor het sociale en economische klimaat in een regio, prijst de commissie.

Investeren in cultuur wordt door de projecthouder als 'hulp' gezien die nodig is om een positief vestigingsklimaat voor zowel particulieren als bedrijven te bewerkstelligen en behouden voor de toekomst.

De inhoudelijke keuze, waarbij goed gebruik kon worden gemaakt van bestaande relaties in en om het museum, draagt bij aan haalbaarheid en impact van het project. Het zal daarmee naar verwachting van de commissie een impuls geven aan het -ook bedrijfsmatige- succes van De Pont.

De financiering buiten de gevraagde Brabant C-bijdrage is helemaal rond.

Het marketingplan geeft een goed uitgangspunt voor een duurzaam resultaat. Aandachtspunt is dat nog niet helemaal duidelijk is wie voor welke onderdelen van het marketingplan aan zet zal zijn. Dit speelt zeker ook voor continue 'top of mind'-status in het bewustzijn van de kunstminnende gemeenschap ná het moment van onthulling van het beeld.

e. Het project draagt bij aan de vrijetijdseconomie van de provincie Noord-Brabant (score: goed)

De inbedding van het te realiseren beeld op het voorplein van De Pont in het museumkwartier van Tilburg en het aanhaken bij de 'kunstlus' geeft de stad een duidelijke signatuur en dit kan volgens de commissie dienen als 'opsteker' voor Brabant. Verbreding en uitbreiding van het aantal bezoekers met minimaal 10% zoals de projecthouder zich ten doel stelt, acht de commissie haalbaar.

f. Het project is nieuw of geeft een nieuwe impuls aan een bestaand project of organisatie (score: goed)

De commissie ziet een iconisch beeld van Kapoor in de openbare ruimte voor het museum zeker als nieuwe impuls is voor De Pont. De opbrengst van die impuls kan nog vergroten omdat het kunstwerk van Kapoor onthuld wordt tegelijk met de opening van de jubileumtentoonstelling.

g. Het project kan rekenen op draagvlak in de Brabantse samenleving (score: voldoende)

De Pont heeft met circa 90.000 bezoekers op jaarbasis als museum al groot draagvlak onder Brabanders en Brabantse ondernemers. Een tweede vorm van draagvlak ziet de commissie in het partnerschap met het bedrijfsleven: Tilburgse bedrijven dragen rechtstreeks, dan wel via Kobra, gezamenlijk € 150.000 bij aan het beeld, de gemeente € 210.000 aan het beeld en aan de marketing. De commissie heeft voldoende vertrouwen dat ook voor deze kunstopdracht aan Kapoor voldoende draagvlak bestaat bij het publiek. Brabanders zijn trots op De Pont en Kapoor is al jaren gezichtsbepalend kunstenaar binnen de De Pont collectie.

h. Het project draagt bij aan talentontwikkeling in de provincie Noord-Brabant (score: voldoende)

De commissie ziet de onmiskenbare rol van De Pont door de jaren heen in de ontwikkeling van regionaal toptalent. In relatie tot het project dat nu voorligt acht de commissie het gegeven dat Kapoor lezingen en workshops zal gaan geven in de periode dat hij bij de onthulling van zijn beeld is in het najaar van 2017 een voldoende invulling voor dit criterium. Concrete afspraken daarover zijn dus van belang.

De commissie vindt dat het werk van Kapoor an sich goed past in de ambitie van de regio Brabant en dat het beeld voor De Pont een goede eerste stap kan zijn naar revitalisering van het culturele klimaat waardoor Brabant voor Brabants talent aantrekkelijker wordt om te blijven.

2.2 FACULTATIEF (minimaal 2)

i. Het project ondersteunt de ontwikkeling van een culturele hotspot (score: goed)

Het Tilburgse 'museumkwartier' waarin De Pont is gelegen, is als een hotspot te bestempelen mede door de verbinding van Textielmuseum en Park aan de Spoorzone Tilburg die allemaal op loopafstand liggen ('kunstlus' zoals de gemeente die wil initiëren). De commissie vindt dat het landmark/iconisch beeld voor De Pont door Anish Kapoor een versterkende functie zal krijgen in de invulling van deze hotspot.

j. Het project is innovatief, doordat het zich binnen zijn discipline of sector onderscheidt in inhoud, uitvoering of cultureel ondernemerschap en specifiek daarmee het cultuursysteem versterkt (score: goed)

Zoals eerder aangehaald onder criterium d, vindt de commissie zowel de betrokkenheid als de financieringsvormen vanuit het bedrijfsleven een voorbeeld van innovatief ondernemerschap in cultuur bij dit project.

Nieuw is ook dat een initiatief zich rechtstreeks vanuit het bedrijfsleven tot Brabant C richt. Het plan ondersteunt daarmee de ambitie van het fonds om ter versterking van het cultuursysteem partnerschap met bedrijven aan te gaan.

k. Het project ligt in het verlengde van het profiel van Brabant

Dit criterium was door de projecthouder niet gekozen en volgens de adviescommissie ook niet van toepassing.

l. Bij het project is sprake van samenwerking met een of meer andere partijen, waarbij tenminste een partij behoort tot een domein buiten de culturele sector (score: goed)

De commissie is te spreken over de samenwerkende partijen uit het bedrijfsleven die de handen ineen slaan om dit project te initiëren en zo hun waardering te laten blijken voor kunst in het algemeen en De Pont in het bijzonder. Zowel ondernemers (stg. Kobra) als gemeente (Tilburg) als cultuursector (Anish Kapoor, De Pont) zijn partners in dit project.

m. Het project wordt uitgevoerd binnen of in samenwerking met de Brabantse topsectoren

Dit criterium was door de projecthouder niet gekozen en volgens de adviescommissie ook niet van toepassing.

3. ADVIES

De adviescommissie ziet in dit project, een beeld van Kapoor dat ontstaat vanuit samenwerking van bedrijfsleven met cultuur, niet alleen een eyecatcher voor De Pont maar een blikvanger voor heel Brabant. Ze sluit niet uit dat de impact van dit project, met inzet van een passende marketingstrategie, nog veel verder kan gaan reiken. Ook de lezingen en workshops door Kapoor dragen hieraan bij.

Ze adviseert daarom het gevraagde bedrag van € 210.000,- toe te kennen.

De commissie ziet de inpassing van het kunstwerk in de daarvoor beschikbare ruimte (afhankelijk van afmeting, zichtlijnen, belichting etc.) en de al snel startende uitvoering van de marketingstrategie nog wel als aandachtspunten. Ze adviseert het Fondsbestuur daarom -als invulling van het partnerschap- met zowel Stg. Kobra als museum De Pont in contact te blijven over de gang van zaken en de status van het project.

4. SAMENSTELLING ADVIESCOMMISSIE

George Lawson (voorzitter)

Katja Diallo

Rob Schoonen

Sef Peeters

Peter Brouwers

José Alferink

Jos Wilbrink (ad hoc)

secretaris: Geert Lenders

Disclaimer: bovenstaand advies is opgesteld ten behoeve van besluitvorming door het bestuur van Stichting Brabant C Fonds. Het advies op zichzelf is geen besluit tot verlening, noch geeft het aanspraak op een besluit tot verlening. Het besluit van het bestuur van Stichting Brabant C Fonds kan afwijken van het advies. Art. 8.3 van de statuten van de stichting bepaalt dat het bestuur een voornemen om met het besluit af te wijken van het advies, ter advisering dient voor te leggen aan de Raad van Toezicht van de stichting.